

PROGRAM

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Klavertrio nr. 1 i Es Dur, opus 1 nr.1

Allegro

Adagio cantabile

Scherzo: Allegro assai

Finale: Presto

Variationer for klavertrio G Dur, opus 121 a

Variationer over Wenzel Müllers Lied

Ich bin der Schneider Kakadu

Introduzione: Adagio assai – Thema: Allegretto

PAUSE

Klavertrio nr. 5 D Dur, opus 70 nr. 1

Geistertrio

Allegro vivace e con brio

Largo assai ed espressivo

Presto

Trio con Brio

Trio con brio består af den danske pianist Jens Elvekjær og de to koreanske søstre Soo-Kyung Hong, cello og Soo-Jin Hong, violin. De tre musikere mødtes, da de studerede i Wien. I 2019 fejrede trioens 20 års jubilæum. Deres repertoire spænder vidt. Udover klassikere som f.eks. Beethoven, Schubert og Brahms spiller de også ny musik. F.eks. har både Per Nørgård og Bent Sørensen komponeret musik til trioens Trio con brio har også en international karriere der inkluderer, at de har vundet mange priser og spiller i de største koncertsale i verden. De har desuden en række CD-udgivelser, heraf bl.a. en indspilning af Beethovens klavertrioer.

Aftenens koncert er den første af 3 koncerter med Trio con brio, alle med Beethovens klavertrioer på programmet. Koncertrækken er en del af Aarhus musikforenings fejring af 250 året for Beethovens fødsel 1770. Beethoven skrev 11 værker for klavertrio (klaver, violin og cello), når man medregner enkeltsatser.

Aftenens koncert starter simpelthen med Beethovens *opus 1: Klavertrio nr. 1 i Es Dur*. Ganske vist havde han udgivet nogle ungdomsværker, men den første seriøse udgivelse, var samlingen på de 3 klavertrioer, som fik betegnelsen opus 1. De er komponeret i Wien i 1795, hvor Beethoven var 24 år. Beethovens stil i hans tidlige værker op til kort efter århundredeskiftet var wienerklassisk. Beethoven havde i 1791 som 21 årig forladt sin hjemby Bonn for bl.a. at studere hos Haydn i Wien. Grev Ferdinand von Waldstein støttede hans rejse dertil. Musiksituationen på dette tidspunkt var den, at Mozart lige var død, og Haydn vendte tilbage til Wien efter sin første succesfulde tur til London. Greven skulle have sagt til Beethoven: "Modtag Mozarts ånd af Haydns hænder". Beethoven fik nu ikke så megen undervisning af Haydn, men modtog undervisning fra andre lærere i Wien, heriblandt Salieri.

Beethoven var på dette tidspunkt i livet kendt som en fremragende pianist, men med opus 1 bragede han nu igennem som komponist. I dette første værk er der ikke tale om, at de 3 instrumenter er ligestillede. I første sats i *allegroen* havde klaveret hovedrollen - f.eks. i slutningen af satsen, hvor klaveret kører rent sololøb. Det er en krævende klaverstemme, som Beethoven selv spillede, hvilket gav ham mulighed for at fange opmærksomheden hos dem, der besøgte de aristokratiske saloner. Herefter

følger 2. sats: *Adagio cantabile*, der rummer et inderligt stemningsbillede med brede melodilinjer og sarte ledsagerfigurer. 3.sats er en *scherzo: Allegro assai*, også selv om Beethoven i den originale violinstemme har noteret menuet. 4. sats: *Finale. Presto*. Her udfoldes en munter virtuositet med motivisk/tematisk arbejde.

Det næste værk er Beethovens *klavertrio i G-Dur opus 121 a*. I introduktionen høres et dystert opstigende g-mol tema, som viser sig at være en melankolsk molversion af det populære muntre tema fra Wenzel Müllers nu glemte opera: "Die Schwestern von Prag". Temaet danner udgangspunkt for de 10 efterfølgende virtuose variationer. De tre musikere har i de enkelte variationer forskellige roller, eller temaet er ændret til mol, og i den sidste variation er taktarten skiftet til 6/8. Efter variationerne følger en afsluttende imponerende dobbeltfuga, der ligesom i værkets start anvender temaet i mol. Dele af værket, dvs. variationerne, er påbegyndt måske helt tilbage til 1803, hvorimod introduktionen menes først at være komponeret forud for udgivelsen i 1824.

Efter pausen hører vi Beethovens *klavertrio nr. 5 i D-Dur, ops 70 nr 1*. Den er komponeret sommeren 1808 i Heiligen Stadt, hvor han fuldendte den 6. symfoni, også kaldet Pastoralesymfonien og herefter de 2 klavertrioer, som udgør opus 70. Heiligenstadt var på Beethovens tid en fredelig landsby uden for Wien. Her opholdt han sig også i sommeren 1802, hvor han erkendte graden af sin døvhed og overvejede at begå selvmord. Men i det såkaldte Heiligentestamente besluttede han at leve videre for kunstens skyld.

Den første trio i *opus 70 i D-Dur* er således et værk fra Beethovens midterste ekspressive og ekspansive kompositionsperiode, der strækker sig fra ca. 1803 til 1812. Den har tre satser. Første sats er en *Allegro vivace*. Anden sats: *Largo assai ed espressivo i d-mol* er årsag til, at hele trioen har fået tilnavnet *Geistertrioen* (spøgelsestrioen). Det er ikke Beethoven, der har givet den det øgenavn, men eleven Carl Czerny, der om largosatsen skrev, at den var spøgelsesagtig og fik blodet til at fryse til is, som et genfærd fra det underjordiske". Tredje sats: *Presto*. Begge trioer i opus 70 blev trykt er tilegnet Marie von Erdödy

Eva Kullberg

Kære publikum. Sluk venligst for lyden på din telefon. Desuden beder vi om, at man venter med at tjekke henvendelser på telefonen ... til efter koncerten. Tak!

MUSIKHUSET AARHUS

Lille sal søndag den 19. januar 2020

Trio con Brio

aarhus
musikforening